

Dar in teatru? (I-am pus această întrebare Silviei Popovici tulburând liniștea unei scurte plimbări pe malul mării, la Costinești).

Memoria actriței a funcționat prompt. Răspunsul a fost însă ezitant, căci după rostirea mai multor titluri de piese și denumiri de personaje urma frecvent aprecierea: „totuși, un personaj schematic, artificial... n-am putut să cred în el“. La un moment dat („pământ!“ — strigau marinarii) chipul Silviei Popovici s-a luminat. Mi-a vorbit cu extraordinară căldură de eroina din „Timp în doi“, piesa lui D.R. Popescu, și de Irina din „Matca“ lui Marin Sorescu, de Maria din spectacolul de televiziune cu „Piticul din grădina de vară“ de D.R. Popescu. Actrița vorbește despre rol, eu completez imaginea evocind interpre-

tarea extraordinară, evocând acea ardere lăuntrică ce poartă paradoxul cerebralității, acel suflu tragic ce îi este caracteristic:

Maria, una din cele mai tulburătoare eroine comuniste ale dramaturgiei noastre, simbol al luptei și maternității totodată! Ea se jertfește pe altarul luptei comuniste, refuzând cu prețul vieții nu numai trădarea, dar și orice compromis posibil cu lășitatea (fuga, refugiul în religie, o tovărășie nedemnă). Moare sperind în lumea mai bună pentru care se jertfește.

Într-adevăr un rol ce poate sta sub semnul unei creații reprezentative pentru o viață, un rol ce a putut oferi mari satisfacții — căci publicul a răsplătit cu nenumărate aprecieri și scrisori elogioase distincția și noblețea inconfundabilă, arderea lăuntrică extraordinară a actriței.

A CUNOAȘTE OAMENII, A-I IUBI ȘI A-I AJUTA

Măria Bisztrai

Cunoscuta actriță **Măria Bisztrai** a facilitat apropierea spectatorilor de eroii dramaturgiei noastre actuale, de frământările lor nu numai ca prestigioasă interpretă, ci și în calitatea sa de animatoare a vieții teatrale. Directoare a Teatrului maghiar de stat din Cluj-Napoca de aproape 15 ani, Măria Bisztrai a promovat pe afiș multe din cele mai interesante piese ale creației actuale semnate de Aurel Baranga, Paul Everac, D.R. Popescu, Teodor Mazilu, Sütő András, Mehes György, Huszár Sándor ori, mai nou, Dehel Gábor. Un fapt semnificativ din multe posibile: Titus Popovici a scris drama „Puterea și Adevărul“ răspunzând propunerii și insistențelor Teatrului maghiar de stat din Cluj-Napoca, iar premiera absolută a acestei piese importante a dramaturgiei noastre a avut loc aci.

În aceeași calitate, Măria Bisztrai a vegheat la realizarea unor spectacole de înaltă ținută — prin mobilizarea și capacitatea celor mai bune forțe actricești, regizorale și scenografice ale teatrului. Ca actriță cu o activitate de peste trei decenii, Măria Bisztrai a dat viață unor adolescente visătoare, unor tinere energice și ferme, unor fete spirituale, apoi unor eroine mature și energice — soții și mame surprinse atît în momente de echilibru, cit și în unele de criză afectivă ori existențială; femei cu o identitate socială mai vagă sau, dimpotrivă, bine conturată prin indeletnicire, apartenență și implicare politică.

— Cum vi s-a părut „profesiunea reporter“? — o întreb gîndindu-mă la rolul principal din spectacolul cu piesa „Interviu“ de Ecaterina Oproiu.

— Mi-a plăcut mult portretul Ei, fiindcă surprindea, în mișcare, o femeie energică.

dotată cu mult spirit de inițiativă, care scormonește, caută, confruntă; o femeie pasionată la extrem de profesie. M-a cucerit faptul că și această profesie, asemenea celei a actorului, este una de cunoaștere a vieții oamenilor, presupunind interes față de ei, dragoste, autentică receptivitate, o adevărată știință de a asculta (și cine nu știe ce greu este să joci rolul unuia care știe să asculte!), priceperea de a dialoga,

bunăvoință de a fi util semenilor, societății — veghind la sănătatea ei morală, la fericirea ei.

Mi-a plăcut mult rolul fiindcă era adevărat — în circumstanțele, în datele și atitudinile lui fundamentale. Avea virtutea ma-

ximă a personajului inspirat de actualitate : aceea de a te face nu să joci, ci să trăiești, dindu-ți sentimentul că arta ta este un rost al vieții, contribuie la revoluționarea ei, la înnobilarea conștiințelor. O virtute pe care publicul o simte imediat !

VOCAȚIA PERFECȚIUNII

Mircea Albulescu

Mircea Albulescu este un actor atît de activ și totodată atît de solicitat — că fie și numai o însurire a aparițiilor sale de mare succes, a creațiilor sale de referință este dificilă. A dat o viață de neuitat la zeci de muncitori, țărani („Descoperirea familiei” de Ion Brad), intelectuali, artiști (Gherlaș din „Înghițitorul de săbii”), activiști (în „Puterea și Adevărul”, în „Dragostea și Revoluția” etc.).

Categoric, Danton al lui Camil Petrescu și Pavel Stoian, eroul lui Titus Popovici din „Puterea de Adevărul”, rămîn doi piloni de susținere ai întregii sale creații. Cîteva trăsături comune celor două personaje — eroi exemplari și exponențiali totodată, căror Mircea Albulescu le-a conferit forță dominatoare, măreție și profunzime : interogarea istoriei prin intermediul destinului intruchipat, explorarea teritoriilor libertății și necesității, examenul căilor, mijloacelor și ierarhiei telurilor în evoluție.

Cine l-a văzut în aceste roluri ar zice că, avînd instinctul sincerității și o anume masivitate ce generează parcă de la sine monumentalitatea estetică — Mircea Albulescu nu face mari eforturi de compoziție.

Nimeni nu-și poate imagina cît de complicat este laboratorul verosimilității, cît de dificilă este arta dozării „luminilor” și „umbrilor”, dublării firescului de incandescență, pasiune. Puțini bănuiesc cît de multe

și rafinate sînt tainele viabilității estetice a eroului contemporan. Dincolo de fermitatea eroului trebuie să sugerezi o receptivitate, o disponibilitate umană. În tovărășia certitudinilor trebuie să sugerezi prezența interogației critice. Afirmarea valorii ca motor al progresului trebuie să implice, și la nivelul portretului, al psihologiei eroului, contradicția, lupta.

„Esențial este să trăiești *ideea rolului* dindu-i hainele emoției, stimulînd forțele vieții” — definește Mircea Albulescu sensul contemporan al măiestriei actorului. „Esențial este să faci să vibreze acele corzi ale existenței datorită cărora să devii ecoul unor cerințe stringente ale omului contemporan și ale epocii”.

„Creația este pentru artist respirație, viață. O viață ce implică lupta pentru adevăr, perfecțiune.

FORȚA IDEII ÎNSUFLEȚITE DE PASIUNE

Ileana Ploscaru

Dacă a sluji scena n-ar presupune atîtea sacrificii și atîtea emoții. **Ileana Ploscaru**, distinsă interpretă a Teatrului de dramă

din Constanța, actriță de frunte a teatrului românesc, ar avea de ce să fie invidiată. Fișa ei de creație este extrem de bogată.

A transfigurat femei imortalizate de